

NY MENINGSMÅLING: BERLIN ER NØDT TIL AT OPGIVE MERKELS UDENRIGS- OG EUROPAPOLITIK - FOR AT BEVARE STÆRK EUROPÆISK STØTTE TIL TYSK LEDELSE INDEN FOR EU

- *ECFR's nye meningsmålingsbaserede rapport fra 12 EU-medlemslande er skrevet af Piotr Buras og Jana Puglierin, og viser, at europæere ser Tyskland som en vigtig og værdsat leder i EU, mens tyskerne selv har forbehold over for deres engagement i Europa. De danske tal er lavet i samarbejde med Tænk tanken EUROPA.*
- *Meningsmålingen tyder på, at Merkel-æraen skabte opbakning til tysk lederskab i EU - med et flertal europæere, der indikerer, at de stoler på Tyskland ift. den økonomiske og finansielle politik (36%), og til at forsvare demokrati og menneskerettigheder (35%) på vegne af EU. I Danmark har 40 % tillid til Tysklands lederskab inden for den økonomiske politik og 41 % har tillid til, at Tyskland vil forsvare demokrati og menneskerettigheder.*
- *Indenfor landets grænser er der dog pessimisme i forhold til Tysklands status i verden. Målingen viser, at et flertal (52%) af tyskerne nu mener, at deres lands "guldalder" er forbi.*
- *I betragtning af denne pessimisme og den hurtigt skiftende internationale scene mener Puglierin og Buras, at Tysklands politiske lederskab efter Merkel ikke har andet valg end at ændre deres rolle i og forholdet til EU.*
- *Tyskland er nødt til at lede kampen mod de to største trusler EU kommer til at stå over for i de kommende år: et sammenbrud af retsstaten i EU og EU's geopolitiske marginalisering.*

Europæerne anser stadig Angela Merkel, der om kort tid træder tilbage som tysk kansler, som en samlende kraft og forventer, at Tyskland fortsat vil levere lederskab inden for EU, ifølge en ny meningsmålings-baseret rapport, der blev offentliggjort i dag af tænketanken European Council on Foreign Relations (ECFR).

I ['Beyond Merkelism: What Europeans expect from post-election Germany'](#), hævder rapportens forfattere, [Piotr Buras](#) og [Jana Puglierin](#), at de politiske ledere i Berlin bliver nødt til at ændre måden de interagerer med EU på, hvis de skal bevare det gode ry

Commented [AB1]: Add URL

og den tillid Tyskland har oparbejdet i løbet af de sidste to årtier. Den nye ledelse i Berlin skal tilbyde klare ideer om EU's geopolitiske rolle i et stadigt mere konkurrencepræget miljø og bekæmpe sammenbrud af retsstaten i EU, skriver forfatterne.

ECFR's undersøgelse af 12 EU-medlemsstater - som tilsammen omfatter 300 millioner borgere og udgør 80% af EU's BNP - viser, at flere europæere foretrækker Tysklands afgående kansler, Angela Merkel, selv efter mere end 15 år ved magten, frem for den franske præsident, Emmanuel Macron, som EU formand. Samlet set ønsker 41% af de adspurgte - at se hende i denne rolle, mens kun 14% ville vælge hendes franske pendant.

Merkels popularitet overgår Macrons mange steder i EU - herunder i Holland (58%), Spanien (57%), Portugal (52%) og Danmark (46%) - hvilket viser hvor succesfuld hun har været med at positionere Tyskland som en samlende magt. ECFR fandt imidlertid også pessimisme på hendes hjemmebane om Tysklands fremtid efter Merkel, idet et flertal af tyskerne (52%) havde den opfattelse, at landets "guldalder" nu er slut. I de undersøgte lande delte en tredjedel af europæerne (34%) denne opfattelse, mens 31% sagde, at Tyskland er i sin "guldalder" i dag, eller at denne periode stadig er i vente.

ECFR's data viste stærk og fortsat støtte til tysk lederskab inden for EU. De viste også, at europæerne stoler på, at Tyskland vil forsvare deres interesser på tværs af en række spørgsmål, herunder økonomisk og finansiel politik (36%), på trods af kritik af Angela Merkels "strammerdagsorden" under den europæiske finanskriser og landets 'schwarze Null' ('sorte nul') budgetbalanceregulering. Adspurgte i lande med forskellige økonomiske tilgange udtrykte betydelig tillid til tysk lederskab på tværs af dette politikområde, herunder halvdelen (50%) af de adspurgte i Ungarn (som ikke er medlem af euroområdet), samt betydelige mindretal i Spanien (45%) og Holland (43%).

Tilsvarende så 35% af europæerne gerne Berlin gå forrest i forsvaret af demokrati og menneskerettigheder på vegne af EU, herunder respondenter i Ungarn (49%) og Polen (23%), som begge er indblandet i tvister om retsstatsprincippet med Europa-Kommissionen. Målingen viste ligeledes et stort skel mellem den måde europæerne ser Tyskland på, og den måde, Tyskland ser sig selv på. Kun når det drejer sig om at forsvare demokrati og menneskerettigheder, er der en vis opbakning hos de tyske respondenter, hvor mere end en tredjedel mente, at Berlin med succes kunne forsvare EU's interesser. En ud af fem tyske respondenter svarede, at Tyskland ikke er i stand til at gå forrest på nogen af de spørgsmål, målingen dækker.

Berlins troværdighed, som en potentiel geopolitisk leder, er lav i hele Europa. Kun en ud af fem borgere på tværs af de adspurgte i de 12 medlemslande mener, at Tyskland kan lede EU i forholdet til Rusland, og endnu færre (17%) mener, at Berlin kan forsvare

EU's interesser, når det gælder Kina. Kun en fjerdedel (25%) af respondenterne har tillid til, at Tyskland kan varetage Bruxelles' interesser over for Washington. Der er imidlertid betydelige variationer blandt de tolv undersøgte lande.

Det tyder på, at selvom Angela Merkel har cementeret Tysklands position som en stor europæisk magt, vil hjørnestenene i hendes arv - neutralitet og konsensusopbygning - ikke være nok til at holde sammen på EU og forsvare EU's plads i verden i årene fremover.

De vigtigste fund fra ECFR's paneuropæiske meningsmåling:

- **Der er varig støtte i Europa til Angela Merkel og hendes ambitioner for EU – og mange borgere ser hende som den foretrukne kandidat til EU-formandskabet.** På det hypotetiske spørgsmål om hvem de ville stemme på i et valg mellem Tysklands Angela Merkel og Frankrigs Emmanuel Macron som EU-præsident, fandt ECFR at mange i de fleste lande støttede Merkel - og med et stort flertal i Holland (58%), Spanien (57 %) og Portugal (52%).
- **Mange europæere føler, at uden Merkel ville der have været flere konflikter i verden frem for færre.** Denne opfattelse var mest udbredt blandt respondenterne i Spanien (33%), Holland (30%) og Portugal (28%).
- **På trods af en stram dagsorden under den europæiske finanskrisen og en 'schwarze Null' ('sorte nul') budgetbalanceregulering, har tysk ledelse i den økonomiske politik inden for EU betydelig støtte.** Dette var mest udtalt i Ungarn, hvor halvdelen af de adspurgte (50%) angav støtte til tysk lederskab - på trods af at Ungarn ikke er medlem af euroområdet - og i Spanien, hvor knap halvdelen er af denne opfattelse (45%). Holland, der sammen med Danmark er et af EU's såkaldte "sparsommelige" lande, fulgte tæt efter med 43%. Støtten var lavest i Italien med 24%, men det var stadig det mest udbredte svar blandt respondenterne.
- **I nogle dele af Europa er der støtte til større tysk lederskab på EU-plan når det drejer sig om forholdet til USA, Kina og Rusland.** For eksempel ser Ungarn (44%), Holland (33%), Danmark (30%) og Sverige (28%) gerne, at Tyskland tager lederskab i EU i forholdet til USA. Der var også en vis appetit i disse lande for større tysk lederskab i relationerne til Rusland og Kina.
- **Berlins troværdighed er derimod begrænset, når det kommer til spørgsmål om geopolitik.** ECFR fandt kun ringe støtte til at give tøjlerne i Berlin i EU's forhandlinger med Kina (17%), Rusland (20%) eller USA (25%). Af de deltagende medlemslande var respondenterne i Frankrig, Polen, Italien og Bulgarien mest skeptiske over for disse forslag.

- **Tysklands egne borgere skal stadig også overbevises om, at deres land skal spille en større rolle i EU.** Kun når det handler om at forsvare demokrati og menneskerettigheder mener flere end en tredjedel af respondenterne (38%), at Berlin kan forsvare europæiske interesser.
- **De er også pessimistiske omkring Tysklands egen fremtid, idet et flertal mener, at landets "guldalder" er forbi.** Med 52%, er tyskerne de langt mest pessimistiske af alle medlemslandene i meningsmålingen med hensyn til deres lands fremtid (bortset fra respondenter i Østrig, der er lige så pessimistiske). 24% af respondenterne i Tyskland mener, at deres land er i dets "guldalder" i dag, eller at det kommer i fremtiden.
- **Denne opfattelse deles af et betydeligt mindretal i Europa - hvor mere end en tredjedel er enig i, at Tysklands stjerne falmer.** I de 12 adspurgte lande svarede 34% af respondenterne, at Tyskland "guldalder" er forbi - og kun 10% mener, at den stadig er på vej.
- **På trods af det frygter meget få en genopblussen af nationalisme i Tyskland.** Kun 19% af de tyske respondenter ser en sådan risiko udvikle sig - sammenlignet med 27% i de andre undersøgte lande. 36% af tyskerne forventer til gengæld, at deres lands regering fremover bliver mere fokuseret på at hjælpe andre europæere. 1 ud af 4 i de andre 11 undersøgte medlemsstater, mener, at dette kommer til at gøre sig gældende.

Rapportens forfattere, [Piotr Buras](#) og [Jana Puglierin](#), påpeger, at for at Tyskland kan opfylde EU-borgernes forventninger og forsvare den europæiske orden, vil den kommende regering skulle gentænke Tysklands udenrigs- og europapolitik og gå ud over Merkelismen. Da kontinentet i stigende grad splittes af "demokratiske versus autokratiske" og "kosmopolitiske versus nationalistiske" skel, kan det, som de skriver, være, at Berlin bør tage et kraftigere standpunkt mod lande, der krænker europæiske værdier.

Forfatterne peger på EU's "geopolitiske marginalisering" som en yderligere trussel mod 'Merkelismen'. De dage, hvor Europa kunne regne med USA for ledelse og beskyttelse, er nu, ifølge Puglierin og Buras, forbi. De argumenterer for, at Tyskland har en afgørende rolle at spille i forsvaret af EU's principper og interesser, og derfor bør bruge dets økonomiske og politiske indflydelse på at arbejde tæt sammen med Biden-administrationen om en transatlantisk tilgang til Kina. De skriver, at en del af Merkels arv har været at vise europæerne, at "Tysklands magt kan bruges i Europas interesse". Og at Berlin nu skal finde en måde at udøve denne magt på i fremtiden.

Den store udfordring for Tyskland, efter valget i næste uge, bliver at overbevise landets borgere om at det at skifte gear i europa- og udenrigspolitikken kan tjene både de

nationale og EU's interesser. Puglierin og Buras bemærker, at mantraet i de senere år har været at forhindre EU i at falde fra hinanden og derfor forsvare status quo, og at det ikke vil holde fremover i lyset af både eksisterende og nye geopolitiske udfordringer. Afslutningsvis opfordrer de Berlin til at indtage en mere principiel holdning til europæiske værdier og til at udvikle en strategi for at forsvare dem på den globale scene. Dette ville efter deres opfattelse være den "bedste måde at sikre, at Merkels arv overlever Merkelismen".

Jana Puglierin, medforfatter og senior policy fellow ved ECFR, udtaler:

"Den vigtigste udfordring for vinderen af valget i næste uge, bliver at overbevise tyskerne om, at der er behov for et seriøst skift i den måde deres land engagerer sig på i EU. Tilgangen med at sætte EU-samhørighed over alt andet, som har præget meget af EU's politiske dagsorden i Merkel-æraen, kan vise sig at være en fristende og umiddelbar vej for hendes efterfølger. I lyset af internationale kriser og indenlandske bekymringer om Tysklands rolle i EU er det dog usandsynligt, at en strategi om "mere af det samme" holder.

Hvis Tyskland skal bevare sin status som den førende politisk drivkraft i EU, bliver det nødvendigt at beskæftige sig med de spørgsmål, der er vigtige for borgerne, og give de europæiske partnere klare ideer om, hvordan EU kan konkurrere i en splittet og krise-rystet verden. Merkels efterfølgere bliver nødt til at demonstrere, hvorfor en post-Atlantistisk tilgang til udenrigspolitik nu er vejen frem, samtidig med at man sælger betydningen af tysk lederskab i EU til vælgerne derhjemme. De har ikke længere råd til at forblive neutrale eller forfølge status quo. Det er på tide, at Berlin vælger side."

Piotr Buras, medforfatter og leder af ECFR's kontor i Warszawa, tilføjer:

"Angela Merkel har legemliggjort et stærkt og stabilt Tyskland – og positioneret sig som Europas anker gennem mere end et årti med kriser. Gennem hele sin embedsperiode har hun opbygget Tysklands rolle inden for EU. Men hvor EU-borgerne sætter deres håb til Berlin om at styre EU, er det en arv, tyskerne ikke selv er helt trygge ved.

'Merkelismne' er ikke længere bæredygtig, og Tysklands næste kansler bliver nødt til at finde en anden vej frem. Merkel har muligvis behørigt fastholdt status quo på tværs af kontinentet i løbet af de sidste 15 år, men de udfordringer, Europa står over for nu – Covid-19, klimaforandringer og geopolitisk konkurrence - kræver radikale løsninger, ikke kosmetiske ændringer. Det EU har brug for nu, er et visionært Tyskland, der vil forsvare EU's værdier og plads i verden. "

Denne rapport og dens anbefalinger indgår i et bredere projekt fra ECFR for at forstå europæernes ønsker med hensyn til udenrigspolitik. Tidligere publikationer fra programmet 'Unlock Europe's Majority' omfatter undersøgelser af, hvordan COVID-

19-krisen har forandret politiske synspunkter og identiteter i løbet af de sidste 18 måneder, samt meningsmålingsbaseret forskning i europæiske holdninger og forventninger til USA under præsident Trump og Biden.

Find flere oplysninger og detaljer om tænketankens publikationer inden for dette program på: <https://www.ecfr.eu/europeanpower/unlock>.

BILAG

FORFATTERE

Piotr Buras er leder af ECFR's Warszawa-kontor. Hans fokusområder inkluderer Tysklands EU- og udenrigspolitik, Polen i EU og EU-politik.

Jana Puglierin er senior policy fellow og leder af ECFR's kontor i Berlin. Hun er også direktør for tænketankens Re-Shape Global Europe-projekt, støttet af Stiftung Mercator, der har til formål at kaste nyt lys over den ændrede internationale orden og hvordan det påvirker Europas plads i verden.

INTERVIEWS

Rapportens forfattere og andre ECFR-eksperter er tilgængelige til interview med interesserede medier. Besvar venligst denne e-mail, eller kontakt Ana Ramic, kommunikationschef ved ECFR på E: ana.ramic@ecfr.eu / communications@ecfr.eu / Telefon: +49 (0) 151 - 65114216 for at arrangere.

MENINGSMÅLING

Denne rapport er baseret på en opinionsundersøgelse blandt tolv EU-lande, der blev foretaget for ECFR i Østrig (1.014), Bulgarien (1.002), Danmark (1.015), Frankrig (3.110), Tyskland (3.001), Ungarn (1.001), Italien (1.002), Holland (1.004), Polen (1.060), Portugal (1.000), Spanien (1.011), Sverige (1.047) gennem Datapraxis og YouGov (DE, FR, DK, ES, PL, PT, SE, IT, IT, AT), Analitiqs (NL), Alpha (BG) og Szondaphone (HU) i maj og juni 2021. Prøvestørrelsen for hvert land er nationalt repræsentativ.

PARTNERE

ECFR samarbejdede med den danske [Tænketanken Europa](#) om dette projekt.

GRAFIK FOR MEDIER

ECFR har produceret undersøgelsesrelateret grafik, som er gratis til mediebrug. De kan tilgås [her](#)

RELEVANTE PUBLIKATIONER

'How to prevent Germany from becoming Eurosceptic', ECFR Policy Brief, June 2021.

MARK LEONARD'S BOG

ECFRs grundlægger, Mark Leonard, offentliggjorde for nylig 'The Age of Unpeace - How Connectivity Causes Conflict' via Penguin Random House. Denne tekst, som er blevet rost af historikerne Niall Ferguson og Adam Tooze som "fuld af friske ideer" og "compulsively readable", kan bestilles [her](#).

OM ECFR

European Council on Foreign Relations (ECFR) er en prisvindende, paneuropæisk tænketank. Det blev lanceret i oktober 2007 og har til formål at udføre forskning og fremme informeret debat i hele Europa om udviklingen af en sammenhængende og effektiv europæisk værdibaseret udenrigspolitik. ECFR er en uafhængig velgørenhedsorganisation og finansieret fra en række forskellige kilder. Besøg venligst www.ecfr.eu/about/ for flere informationer.